

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Október 6-án.

Sohasem feledem el azt a napot, midőn ott állottam az aradi vértanuk vesztőhelyén. Keserű csalódás fogott el, midőn lábam alatt éreztem azt a talajt, melyet az ő vérük áztatott, az ő haláluk szentelt meg. Kerestem az emléket, mely — nem mondom, méltó volna érdemükhöz, hisz egy aranyoszlop sem méltó ellenértéke a legdrágább kincsnek, mit ember adhat s ők adtak: az életnek; de azt hittem, a késő nemzedékek hálájának s a művészi ihletnek impozáns megnyilatkozásával fogok találkozni. Azt hittem, hogy a kegyelet oly oltárt emel azon a helyen, hol a hősök életüket áldozták, hogy lángjainál jövőző századok melegedhetnek. Azt véltem, azt reméltem, hogy emberkéz és emberész remekbe alkotja meg hálájának ércbe öntött kifejezését. És mit találtam? Mondjam-e?

Egy kicsi kőoszlopot, egy nagyon szegényes vasrácsot, egy alacsony kőrakást. Azon volt a vasrács, abban az oszlop, melynél ezerszerte különbet állít a hivalkodó kegyelet sok olyan halottnak, ki életében nem szolgált rá, hogy holta után neve fennmaradjon. Mit találtam ott? Egy egész ország alig két-három négszögöl területet tud azok emlékének szentelni, kik érte éltek, érte haltak. Nincs kegyeletes kéz, mely virággal hintené be e szent helyet. A klasszikus népek panteont emeltek hőseik emlékének; az aradi vértanuk vesztőhelyének egy koszoru is csak elvétve jut. A palesztinai zsidók évenként elzarándokolnak Jeruzsálemba, hogy annak egyik régi kőfalát könnyeikkel öntözzék és megemlékezzenek a multak dicsőségéről, Dávidnak hatalmáról, Salamonnak hírnevéről, a zsidó nemzetnek hajdani, leltűnt nagyságáról; az aradi vértanuk vesztőhelyére néhány uj-aradi oláh paraszt jár ki földcskéjét művelni. Márius kesergett Karthágó romjai fölött és megsiratta az ellenséges városnak szomorú

végromlását; a magyar nemzet az ő legjobb fiainak vesztőhelyét majd hogy jeltelen nem hagyta és közömbösen megy el ama hely mellett, hol a halál éltet, hol a honfiak veszte új életet öntött a csüggedő hazába. A kalmár-népnek gúnyolt amerikai lelkesen ünnepli július negyedikét, a függetlenségnek, a szabadságnak születésnapját; a mi népünk pár fonnyadt babérlevéllel rója le tartozását azok iránt, kik meghaltak a szabadságért. Egy idegen nemzet nagy fiának szobrot állítunk, saját vértanúink mindegyikének sírját sem ismerjük.

Nem tudtam szabadulni e gondolatnak súlyától, midőn az aradi tizenhárom tragikumának színhelyére léptem Igen, csalódást éreztem, mert mást vártam, nagyot, dicsőt, méltót a nemzethez, melyért ők érdemesnek találták küzdeni, meghalni.

Igaz, a város közepén remek szobruk áll, tán legszebb szobra az egész országnak; de nem ott volna annak helye. Gyönyörű szobor, páratlan éke Arad városának; de mért áll a városi zajnak kellős közepében, mért disziti a városnak egyik terét, *mikor nem ott hallak meg a hősök* és nincsenek ott eltemetve? A Maros habjainak csobogása, a várárok nyárfáinak suttogása, az Istennek szabad ege mégis csak jobban illenek ama szoborhoz, mint a piac lármája, a bérkaszárnnyák tömege. Igaz, a várost akkor nem diszitené; de az ide zarándokló honfiak, akkor is megtalálnák, ha a vesztőhelyen állana, amint hogy most is nagyobb hatással van az emberre az az egyszerű obeliszk egy egy fonnyadt koszorujával, mint a virágerdővel borított Szabadságszobor. Ez utóbbinál bámulatba ejt a művészet, az előbbinél fölemel a kegyelet

De az épen a magyar hibája, hogy hiuságát akkor sem tudja levetni, midőn nagy célokért küzd. Mutatja az aradi két szobor is, hogy akkor is, midőn hazafias kegyeletből hatalmas szobrot emel a hősök emlékének, akkor is mellélcélokra gondol: hadd ékesitse az a szobor a várost magát, hadd bámulják meg az idegenek a városnak nevezetes-

ségét! Igen, keressük a külsőségeket akkor is, midőn hazafias kötelességeket teljesítünk. A sallang, a cifraság, elvakit bennünket, hogy sokszor nem is gondolunk a lényegre. Fő az imponálás, kerüljön bármibe. Hányszor látjuk közéletünkben, hogy az *igazi* érdemnek, a *munkás* honszerelemnek félre kell vonulnia, szerényen meg kell huzódnia egy sarokban; elismerés ritkán éri, a környezetnek nincs is érzéke az ő érdemei iránt. Akár az egyszerű obeliszk ott az aradi vesztőhelyen. Ellenben a frázis odatolakodik a piac kellős közepébe, a nagy hangot messzire hordja a szél, a stréberség fölfelé tör, az imponálni tudó külsőségnek rengeteg bámulója akad. Hivalkodik a hazaszeretet, kérkedik az érdem, sőt a honfibanat is sokszor csak hatásra vadászik.

Ez nincsen rendjén úgy, ahogy van. Október hatodikának más a tanúsága; e nap a *belső* ember értékére tanít meg bennünket, a tettekben, nem szavakban nyilvánuló honszeretetre, az áldozatra kész, nem a kérkedő hazafiasságra. E nap arra tanít bennünket, mikép *éljünk* azért a hazáért, melyért *halni* nem féltek az aradi vértanuk. E nap emléke arra lelkesít bennünket, hogy szeressük fajunkat, nyelvünket, szokásainkat és hogy kiki a maga körében tegyen meg mindent, ami a magyarság erősítésére vezethet. Ez a valódi hazafiasság, ez méltó tisztelete a hősök emlékének, ez vigasztalásunk, ha fájón rezdül lelkünk húrja annak elgondoltára, hogy hány nemes életet oltott ki e napon a zsarnokság bakójának keze. Ez az érzélem bearanyozza a vesztőhely egyszerű emlékoszlopát s a magyar nemzet panteonjává avatja azt a helyet, melynek mostani egyszerűsége bántó ellentétben áll az a magasztos tragédiával, mely lejátszódott rajta. A csendes, de munkás és az áldozattól soha vissza nem riadó hazafiasság: ez járja át lelkünket, valahányszor eljárunk nemzeti hőseink sírlakához, hogy a régi fénynél új szövétnéket gyujtsunk.

Közigazgatásunk és az adóügyek

Városunk közigazgatásában az utolsó néhány év óta kétségtelenül némi javulás állott be. Mindazok, a kik a városi ügyeket nem a pártpolitika szemüvegén keresztül nézik, megállapíthatják, hogy a gazdasági ügyek elintézésében, a jogügyi kérdésekben, anyakönyvvezetés stb. terén határozottan simán és gyorsan intéztetnek el az ügyek.

Reméljük, hogy miután az árvaügyek élére sikerült egy fiatalabb munkaerőt megválasztani, ott is rendbe fognak jönni mielőbb az árvaügyek.

Vádolhatnak bennünket vehementiával, mondhatják, hogy nem vagyunk oly sima modoruak, mint a volt regime tagjai, hangoztathatják, hogy sokszor szenvedélyességgel tárgyaltunk, de azt el kell ismerni, hogy egy nagyobb szabású tisztességes, rendes, gyors közigazgatásnak akarjuk alapjait megvetni és ha lehet felépíteni.

Első sorban éveken át a rendőrség tulzásait, brutalitását és sokszori lomhaságát, úgy a csendőrségnek erőszakos eljárását ostoroztuk. Néhány hónap óta nem hallottunk panaszt, úgy látszik a közgyűlés határozatai hatottak. Természetesen egy pillanatig sem fogunk késni netáni újabb felmerülő esetekben a legerélyesebben fellépni, mert fenn akarjuk tartani ellenőrző szerepünket arra nézve, hogy a rendőrség egyrészt a vétkesekkel szemben megillető tekintéllyel léphessen fel, másrészt pedig, hogy a publikum jogtalanul és törvénytelenül ne zaklattassék.

Az árvaügyek ellátása céljából küzdöttünk, hála Istennek sikerrel is, hogy az árvaszéki elnöki állás betöltessék és munkaképes, munkabíró erő helyeztesék oda.

A két tanácsnok a jegyzői karral, élén a főjegyzővel, ha rendesen, szorgalmasan dolgozik, elláthatja a közigazgatás egyéb ágait, pláne, ha a katonai tanácsnoknak is egyéb reszortba vágó ügy osztatik ki.

Most pedig ismét alkalom nyílik a város újabb anyagi megterhelése nélkül az adóügyben is javítást eszközölni. E kérdés talán a legfontosabb, mert mindannyiunk zsebét, existenciáját érinti. Félre kell tennünk nekünk is, de ellenfeleinknek is minden jóra való, tisztességes városi polgárnak a pártpolitikát és csupán a város közönségének javát kell szem előtt tartanunk.

Az adóügyeknél sajnos, olyan állapotok vannak, melyek már türehetlenek. Tehát itt a baj okát kell megállapítani és segíteni egyrészt, másrészt pedig a város közönségének anyagi viszonyait is figyelembe kell venni. Minden legkisebb tisztviselő is tisztában van azzal, hogy a főszámvevő, ki különben lelkiismeretes, tisztességes, jóra való ember, de nem képes akkora munkaerőt viselni, hogy ő az adó és a számvevőségi osztályt vezethesse, irányíthassa. Fiatal munkabíró erőt, ambiciózusat kell oda állítani, ki kifogja kutatni, melyek az indokai az adóügyekben való elmaradottságnak és maga is legnagyobb erővel fog segíteni azok orvoslásán és ha e mellett még segítségre fog szorúlni, nyíltan, őszintén, személyes ambicio és érdek nélkül fel fogja tárnai a helyzetet azon egyszerű indokból, mert restellené, hogy éppen az

ő reszortjában ne legyen rend. Ennek az állásnak az adóügyi osztály vezetőjének létesítésére most itt van a legkedvezőbb alkalom. Ugyanis a Szücs Ferenc tanácsnok elhalálásával megüresedett tanácsnoki állás betölthető egy tanácsnokkal, kit a közgyűlés az adóügyek élére állít. Ez egyetlen krajcár többletkiadást nem jelent a városra nézve s azon reménnyel kecsegtet, hogy az adóügyeknél azonnal egy nagy irányító munkaerő helyzetetvé el, nyomban némi segítséget, eredményt nyújthat. Mint fent említünk, a közigazgatás egyéb ága elég jó kezében van s így semminemű fenakadást nem fog szenvedni.

Fogjunk tehát össze közös akarattal és helyezzük az ujonnan megválasztandó tanácsnokot az adóügyek élére. Ezzel ismét egy nagy lépéssel jutottunk előre a közigazgatásunk gyorsabbá és rendezesebbé tételére.

— n.

Színház.

Bolondok háza.

Szept. 28.

Jacobi és Laufs bohózata kacagtató helyzeteknek egymásra való halmozásából áll. Egy vidéki öreg magánzó szeretne valami elmeegógyintézetrel megismerkedni, mert sok és érdekes dolgot olvasott ilyen mű intézetekről. Öccse s annak barátja elvezetik az öregt egy penzióba, melynek »Családi Otthon« a neve, hol olyan emberek laknak, kik bár nem bolondok, de elég különösek, kicsit bogarasak. Az öreg persze sült bolondnak nézi valamennyit s e félreértésből származik azután rengeteg sok komikusnál komikusabb helyzet. Az öreg Ormay szerepében Baróthy jeleskedett. Baróthy sokoldalú művész; a mai estén megmutatta, hogy a finomabb komikum terén otthon van. A vaskosabb komikumot Csipkés Jenő szerepe képviselte; ezt Nagy Imre aknáztta ki teljesen, de tulzás nélkül. Othello-előadása homéri kacajt idézett elő. Finom játéka volt a társulat jeles drámai művésznőjének Markovics Margitnak, ki a kékharisnya Bajlaki Zolnát adta. Csorvás kapitányt Bogdy, Köfokit, a globe-trottert Székely játszotta. Székely vehemens temperamentuma megfelelt szerepének és igen sikerült alakítást nyújtott. A többi szereplők is hozzájárultak a darab neveltető hatásához.

Drótos tót.

Szeptember 29.

Kellemes estét szerzett a szinigazgató bajai színházlátogató közönségnek a Drótos tót-nak, Lehár Ferencz eme kitűnő operettjének színrehozásával. Az első operett-előadás (Csepürágók) éppenséggel nem nyújtott támasztó pontot nekünk arra, hogy véleményt alkothassunk az énekesek és énekesnők művészetéről, sőt majdnem azt a véleményt keltette bennünk, hogy Pesti Ihsz operett-személyzete jobb volt Farkasénál. A Drótos tót kitűnő előadása azonban arról győzött meg bennünket, hogy nagyon helyesen tettük, amikor véleményünket fentartottuk későbbre, akkorra, amikor egy igazi operettet, amelynek van librettója és van muzsikája — fogunk meghallgathatni. Konstatáljuk tehát, hogy a pompás operett a darabhoz méltó előadásban került színre. Kalmár József, mint Jankó hangjának iskolázottságával, annak üveg-tiszta csengésével általános meglepetést keltett. A D'Amant Leó által irt »Légy enyém« című dalt,

melyet betétként énekelt igazán meleg érzéssel — meg kellett ismételnie. Partnere Szalontay Ferike ezen az estén megenni való volt. Szépen énekelt, még szebben játszott s a legszebben táncolt. A kékvők néger táncot Kalmárral együtt lejtették, diszkréten, elegánsan, nem mint ahogy ezt a táncot járni szokták: a jó izlés rovására. Bogdy Zsiga, mint Pfefferkorn elemében volt. De hisz ő, a társulatnak ez a fő-fő erőssége mindig elemében van. Zsuskát Aradi Aranka adta kedvesen, bájolón, ki egypár énekszámával zajos tapsokat, no meg egy csokrot is aratott. Nagy Imre, mint Günther bádigos ezuttal kevésbé tetszett. Ez a szerep nem neki való. Székely Gyulának, Milos huszár-káplár személyesítőjének azt tanácsoljuk, hogy igyekezzék feszes tartásáról megszokni s hangjának túl-öblösségét kissé mérsékelni, hisz nagyon intelligens, ügyes színész és így vezetőszerpre van hivatva. Az összejáték, a karok működése, nemkülönbén a darab kiállítása kifogástalan volt.

Postásfiu és huga.

Szept. 30. délután.

Az első délutáni előadás a multkori szereposztással ment. A délutáni publikum tán még bőségesebb tappsal honorálta a darab mókáit, mint az estéli.

A piros bugyeláris.

Szept. 30. este.

A mult vasárnapi népszinműről irt kritikának ama passzusa, hogy szalonparasztok játéka manapság a népszinmű, a mai estén némi módosítást szenved. Ez az előadás ugyanis hasonlíthatatlanul közelebb járt az igazi népies zamathoz, mint az előbbi. Tán maga a darab, egyik legjelesebb népszinművünk, ihlette meg jobban az előadókat. Elsősorban Baróthy (Török bíró) volt sokkal természetesebb; beszéde nem volt oly vontatott, hanghordozása nem volt oly erőltetett, mint Rákosi darabjában. Zsófi Ruzsinszky Ilona játszotta. Éneke, játéka nem közönséges színészvérre vall. Kellemes hangja a bajai színészet krónikájában, párját ritkítja. Csillag Pál szerepének szépségei Székely-nek némileg helyel-közzel indokolatlanul szenvedelmes játékában nem mindig érvényesülhettek kellőképen. Bizunk abban, hogy erről mielőbb leszokik. Az öreg Petákot Bogdy játszotta szokott művészettel. Kósza Gyurka szerepében Farkas Ferenc okozott nagy derűtséget. Itt már helyén való volt az az alakítás, melyet az »Éjjel az erdőn« c. darabban kifogásoltunk, mert Kósza Gyurka igazán amolyan »tökéletlen« forma, s ezt a sajátságát Farkas minden tulzás nélkül remekül domborította ki. Igen jó volt a két Muki, Nagy Imre és Szabó Dani, meg a kártyavető cigányasszony, Székely Emília.

Jericho falai.

Október 1.

Az elszegényedett főúr, a ki kétségbeesik még csak a gondolatára is annak, hogy fia, a fényes név viselője, egy alacsonyabb származású leányt vegyen nőül, de a ki boldog, hogy a leányait sikerült férjhezadnia meggazdagodott kalandorokhoz, nem csak az angol társadalom alakja. A mint hogy Suro nem csak az angol társadalom félszégeit ostromozza színművében, hanem az egész emberiség elitelendő hibáit: az utálatos hajszát a vagyon után és a rang és születés beteges hiúságát. És éppen ezért szép és értékes munka a Jericho falai. Minden alakja hús és vér és minden szava megszegyenítő igazság. Szinmű, mely szórakoztat és gyönyörködtet, de egy-

szersmind tanít és nevel is, tehát olyan darab, mely, ha jó előadásban kerül színre, a színnek és értelemnek egyaránt gyönyörűségre szolgál. És mindjárt most örömmel konstatáljuk, hogy ez az előadás a legkényesebb igényeket is kielégítette. A főszerepek a lehető legjobb kezekben voltak, a kik megértették a darab tendenciáját és művészi játékkal sikerült azt a közönséggel is megértetniök. Közülök első sorban *Markovics* Margitot és *Könyves* Jenőt kell kiemelniük. *Markovicsot* előző alakításából már előnyösen ismerjük és ez a szereplése (Alathea) csak megerősítette az első fellépte alkalmával róla mondott elismerő véleményünket. Minden egyes szereplése újra igazolja, hogy elsőrendű tehetséggel van dolgunk. Jól átgondolt és a legapróbb részletig kidolgozott alakítása mindvégig gyönyörködtette a közönséget. *Könyvest* két évi távollét után örömmel üdvözljük ismét színpadunkon. Az ő elegáns megjelenése és játéka, szép és értelmes beszéde Frobisherjét sokáig emlékezteté fogja előttünk tenni. Különösen a második felvonásbeli nagy jelenete zajos és méltán megérdemelt sikert aratott és örülni fogunk, ha minél többször lesz alkalmunk művészetét élvezhetni. A legnagyobb elismerés hangján kell még *Bogyó* remek Bannisterjéről megemlékeznünk, ki ismét bebizonyította, hogy istenáldotta tehetség. Igen jó volt még kisebb szerepében *Várady*. *Baróthy* sajnos, nem tudta szerepét és így játéka nem volt elég biztos és összevágó. Ez azonban nem rontotta az est sikerét és a túlszűfolt ház még előadás után is többször zajos tapssal hívta a főbb szereplőket a lámpák elé.

Helyre asszony.

Október 2.

A vidéki színi kritikának sok helyütt az a hibája, hogy szinte a végkimerülésig dicsér mindent: szereplőt, játékot, kiállítást, zenét egyaránt. Kisebb városokban a kritikus gyakran ismerőse a színésznek, találkozik vele, mulat vele, s azért személyes tekintetéből agyondicséri. A színész pedig (a maga szempontjából jogosan) úgy okoskodik, hogy a vidéki közönség bevesz mindent, a cimborák majd csak dicsérnek, ambíció, komoly munka, a részletekig kidolgozott alakítás tisztára luxus. S ha aztán mégis akad valaki, aki a pajtáskodás elfogultsága nélkül megmondja az igazat, sokszor azt kell tapasztalnia, hogy mennél inkább elevenre talált, annál nagyobb a színészek reprehenziója.

Nos, ez aggodalom nem tart vissza bennünket attól, hogy a cimben megnevezett darab előadásáról megmondjuk a magunk kevésbé dicsérő véleményünket. Ily döcögő, vontatott előadást még nem láttunk, mióta dr. Farkas Ferencz társulata nálunk időzik. A szereplők nem tudták szerepüket, ismételték, kapkodtak, zavarukban komikus szójátékokat csináltak, úgy, hogy egy izben szinte megakadt az előadás és a közönség jóakarátán mult, hogy nagyobb fiasco nem lett belőle. Hogy *Mezei* Margit (Kató) küzdött a lámpalázzal, még érthető, hisz a színiakadémiaiból kikerülve, most lépett fel először. De már *Baróthy* kapkodását az I. felvonásban nem hagyhatjuk szó nélkül. A darabnak szerencséje volt, hogy *Bogyó* és *Nagy* oly komolyan fogták fel föladatukat, s hogy *Ruzsinszky* Ilona pezsgő temperamentumával, szép énekével életet öntött a darabba. A »Helyre asszony« állította helyre, amit a többiek mulasztottak.

Tetemrehívás.

Október 3.

A színház-est szenzációja *Gazdy* Arankának az országszerte előnyösen ismert drámai hősnőnek első fellépése volt. Sietünk megállapítani, hogy *Gazdy* Aranka rászolgált jó hírére. Hangja, gesztusai, kitűnő mimikája egytől egyig kifogástalanok, pathetikus kitérései pedig egyenesen megrázók. S emellett — ami szintén nagy előnye — gyönyörű színpadi alak. A mi publikumunk nem egy könnyen tud fölmelegedni valaki iránt s ha emellett a tény mellett azt is megemlítjük, hogy a közönség ez estén ki nem fogyott a jobbára *Gazdynak* szánt tapsokból, úgy megállapíthatjuk azt is, hogy a jeles művész teljes sikert aratott. A második főszerepben *Baróthy* (Gyalán György) excellált, kinek ez egyik legjelesbb szerepe. *Könyves* Jenő elegáns Radányi Ferencz volt. Talán ez minden, amit *Könyves* eme szerepéről mondhatunk; t. i. ezt a szerepet épenséggel nem tarjuk megfelelőnek arra, hogy benne oly jeles tehetség, mint amilyen *Könyvesé* kellőképp érvényesülni tudna. Más az ő világa! *Markovics* Margit (özv. Mindszentiné) és *Váradi* Jolán (Györgyike) egyaránt bájosak voltak. *Fodor* Oszkár, mint dr. Soós ezen az estén zajos sikert aratott.

Gül Baba.

Október 4.

Husza Jenőnek, a nagy sikert aratott *Bob* herceg jeles szerzőjének *Gül Baba* c. operettje ment ezen az estén. A darab méltatását a jövő hétre tartjuk fenn magunknak, és pedig azért, mert összehasonlítást akarunk tenni a csütörtöki és a pénteki előadás között. A csütörtöki előadáson t. i. Gábor diákot *Aradi* Aranka, Mujkót pedig *Bogyó* játszotta, míg a pénteki előadáson Gábor diákot *Szalontai* Ferike, Mujkót pedig *Nagy* Imre játszotta. — A csütörtöki előadást telt ház nézte végig.

A jövő hét műsora 1906. évi október hó 7-től október 14-ig. Okt. 7-én d. u. Csöppség, este *Gül Baba*. 8-án Diák élet. 9-én Szegény Jónathán. 10-én Szobaleány. 11-én Szálka — Parasztbecsület. 12-én Siralomházban, Radnóthy. 13-án Koldusgróf. 14-én d. u. Vereshaju, este Koldusgróf.

HIREK.

Október 6. A bajai Ipartestület mint minden esztendőben, úgy az idén is lerója kegyeletét a nagy hősök emlékének. A nemzeti gyásznapi alkalmából emlékünnepet rendez a következő műsorral: Délutáni emlékünnepele kezdete 3 órakor az Ipartestület nagytermében. 1. Himnusz. Wilhelm Károly úr vezetése mellett éneklé az iparosok dalárdája. 2. Október 6. Irta H. M. Szavalja Liebl Rezső úr. 3. Alkalmi beszéd. Tartja Dr. Nyiraty János úr. 4. Az aradi golgotán. Irta Szalay Károly. Szavalja László Károly úr. 5. Szózat. Éneklé a dalárda. (Belépti-dij nincs.)

Délelőtt gyászmisén vesznek részt, melyre az Ipartestület elnöksége a következő meghívót küldte szét: Nemsokára fölvirrad újra a magyar vértanúk napja, a hazafiság vallásának Mindszentek napja: október hatodika! Sok év mult el azóta keserves bánat és kétségbeesés — s később vigasztalódás és remény között. Ez az a nap, mely tanít minket, fiainkat és tanítani fogja késő unokáinkat a mindent föláldozni kész hazafiságra és a hazafiság tizparancsolatából az elsőre: arra, hogy imádott hazánknak min-

denünkkel: még életünkkel is tartozunk. Hallgassa meg ezt a tanúságot gyermek és aggastyán, boldog és boldogtalan, hallgassák meg mindazok, kik e szent földön születtek, a melyen annyszor atyáink vére folyt. Oly nemzet, mely vértanuinak példáját követni kész, hervadhatlan, mint a vértanuk emléke, örökké ifjú, mint az ő viruló dicsőségük! Jöjjünk össze mind, kik hazánkat szeretjük, hogy az érzelem világában egyesüljünk, hogy együtt földézzük a vértanuk alakjait és együtt boruljunk le az ő szent emlékükhöz! — Hazafias tisztelettel fölkérem a Cimet, hogy f. évi október hatodikán reggel 1/29 órakor az »Ipartestületben« megjelenni sziveskedjék, ahonnan zászlóval és az öreg 48-as honvédekkel együtt a róm. kath. plébánia-templomban tartandó gyász istentiszteletre fogunk fölvonulni. *Bráde József* ipt. jegyző. *Czérnay Imre* ipt. elnök.

Zenés-mise. E hó 4-én, a király nevénapja alkalmából ünnepélyes diszmise volt a bajai plébánia templomban, melyen a bajai zenekedvelők *Sejler* G-dur miséjét adták elő ének-, orgona- és zenekiséréttel. A misén két nagyon szép betétet is hallottunk és pedig *Saar* Lajos »O salutaris hostiáját« és *Glück* »Ave Maria«-ját. Az előbbit *Marcell* Andorné, az utóbbit ugyancsak *Marcell* Andorné és *Drescher* Ida urhölgyek, illetőleg a teljes kar adták elő. — Az elért szép siker *Wilhelm* Károly karmester fáradozásának eredménye.

Halálozás. *Barta* Vidor illatszer-kereskedő e hó 2-án hosszas szenvedés után elhunyt. A korán elhunyt fiatal ember temetése tegnap ment végbe nagy részvétellel.

A bajai szociáldemokrata-párt 1906. évi október hó 7-én, vasárnap délután fél 3 órakor a »Nemzeti Szállodában« nagy népgyűlést tart. Napirend: I. Az általános titkos választói jog. 2. A kormány szociálpolitikája.

Felekyné Munkácsy Flóra meghalt. A magyar színművészetnek és a Nemzeti Színháznak nagy halottja van. Felekyné Munkácsy Flóra, a Nemzeti Színház művésznője, Baja város nagynevű szülöttje, hetven esztendőskorában meghalt. Felekyné neje volt Felek Miklósnak. Mint színészszüllő gyermeke, egész élete ugyszólván a színpadon telt el. A színpadi művészetnek meleg szeretetét művészetünk első apostolaitól vette át örökségképp. 1846. tavaszán, mint tiz éves gyermekleányka Pozsonyban játszott először s itt nem kisebb emberek, mint Kossuth Lajos, Széchenyi István és Wesselényi Miklós tapsoltak neki. Tizennégyéves korában Aradon és Nagyváradon már szendeszerepeket adott nagy hatással. Első fellépése a Nemzeti Színházban 1855-ben volt, de ez bizony keveset sejtetett későbbi szerepléséből. Énekes szerepet játszott. Egy régi, németből átgyúrt darabban, melynek czime: »Egy nő, aki az ablakon kiugrik« volt, a majorosnét játszotta. Lendvayné távozása után az ő szerepkörét vette át. Játszott mindent. Vigjátéki naivát, viharoslelkű hősnőket, de mindent szeretettel és ragyogó stílusérzékkel. — Felekyné halálát súlyos bélbaja okozta. Eltemettetéséről a Nemzeti Színház igazgatósága gondoskodik. A végtisztességadás szerdán délután lesz a színház udvarán; a színház részéről Somló Sándor igazgató bucsuztatja az elhunytat s beszélni fog valaki a művészek részéről is. A holttestet ma ideiglenesen az Üllői-ut 4-ik szám alatti halottasházban teszik ravatalra, a honnan este átszállítják a színházba. A halálesetről a színház igazgatósága külön gyászjelentést adott ki s a színházra kitézette a gyászlobogót. A művésznőt két fia:

Feleky Andor földbirtokos és Feleky Pál nyugalmazott rendőrkapitány és négy unokája siratja.

Hol a hajtója? A minap beállit Wagner zongora-kereskedésébe egy jóképű vidéki civis.

— Isten, jónap! — köszön illedelmesen.

Van-e ongorájuk? — kérdi a gazdát.

— Van, — feleli meglepetten a kereskedő, hanem az alighanem drága lesz, bátyám.

— Drága a muzsika, meg a patyika, — feleli kevélyen. Mutassa, hun vannak?

— Nos, jöjjön, majd megmutatom.

— Mert, tetszik tudni, — mondja a raktár-felé haladva, — én roppant szeretem a muzsikát. Eddig volt egy két-soros harmonikám, de azt megúntam. Most veszek egy ongorát.

— Hát tessék kérem ezek azok.

— Ajha! Csinos jószágok. Osztán hogy ez a piros?

— Kilencszáz korona.

— Kilencszáz? Nem köll nekem tíz darab.

— Tudom, hogy nem köll; pedig látja, egy darab kerül annyiba. És aztán ki tud játszani a zongorán?

— Én is, meg az anyjukom is. Persze szép szavú az ongora, ha már ilyen drága?!

— Úgy, úgy! Megjárja. Különbözen tessék megpróbálni.

A muzikális civis most feláll és fürkésző szemekkel járja köröskörül a zongorát.

— Mit keres barátom?

— Mit? Hát a hajtóját, egye meg a fene a csináló mesterit, de el gyugta.

— Nincs ennek hajtója, bátya!

— Nincs? Hát akkor sózza be az úr valamennyit. Úgy nem köll nekem ingyen se.

Sorozás. A bajai szolgabírói járásban a következő sorrendben fognak a sorozások megtartatni: 1906. okt. hó 15-én Bácsbokod az I. korosztályból 60, a II-ből 28, a III-ből 18 állítás köteles. Felső-szentiván I. 55, II. 33, III. 19. Okt. 16. Hercegszántó I. 41, II. 20, III. 13. Béreg I. 31, II. 14, III. 16. Dávod I. 27, II. 17, III. 6. Csátalja I. 18, II. 15, III. 9. Okt. 17. Bácsborsód I. 8, II. 8, III. 4. Gara I. 44, II. 25, III. 17. Regőce I. 64, II. 24, III. 16. Okt. 18. Csávoly I. 21, II. 20, III. 12. Nagybaracska I. 40, II. 17, III. 23. Bátmonostor I. 35, II. 15, III. 16. Vaskut I. 70. II. 35, III. 35. Az egész járásból összesen 979 legény kerül sor alá és pedig az I. korosztályban 514, a II-ban 261 és a III-ban 204. A legtöbb állás-kötelest Vaskut (140), a legkevesebbet (20) Bácsborsód szállit.

Jubiláló hirlap. A »Zasztava« e hó 7-én fenállásának 40 éves jubileumát ünnepli meg s ez alkalommal az ujság barátai és a szerb irodalmi kar nagyobb szabásu ünnepséget rendeznek.

A dunapataj-bajai vasut építése még mindig bizonytalan, mert az engedményes, gróf Teleky József Bácsvármegyéhez a hozzájárulás tárgyában benyújtott kérvényét visszavonta. A bajai járáshoz tartozó Csávoly, Rém és Felső-Szentiván község érdekeltejei a héten értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Teleky gróftól küldöttségileg keresik fel és arra kérik, hogy a vasut építését mielőbb kezdesse meg.

Vonatkiállítás. Bácsalmáson f. hó 4-én a zombori vicinális gépe a sínárok keresztelésénél kisiklott. A Bajáról Szabadkára és Szabadkáról Bajára utazóknak át kellett szállniok. A Szabadkáról jött segély a forgalmi akadályt egy óra alatt elhárította.

Uj politikai párt Szegeden. A »Szegei Friss Ujság« írja: A magyar szocialista párt, amely nem azonos a nemzetközi szocialista párttal, fölszólította Kormányos Benő dr.-t,

hogy a szegedi pártvezetőséget vállalja el, amit annál inkább megtehet, — a fölszólító állítása szerint — mert a magyar szocialista párt programja nem más, mint a modernebb és radikálisabb függetlenségi program, mely tudvalevőleg Magyarországnak szintén szocialis megújulásáért is küzd. Értesülésünk szerint Kormányos Benő dr. tényleg élére áll a szegedi magyar szocialista pártnak, amelynek már a lateiner-osztályból is számos híve van. A legközelebbi jövő mutatja meg, hogy ez a párt milyen mértékben tud népszerűsége vergődni a munkások között.

Megszökött tiszthelyettes. Ujvidékről jelentik, hogy Deanovics Dusán tiszthelyettes Belgrádba szökött. Ott belépett a szerb hadsereg kötelékébe és erről kapitányát értesítette.

Sikkasztó csendőr. Ujvidékről jelentik a szegedi II. kerületi csendőrparancsnokságnak: László Péter csendőrparancsnok a kezelésére bizott pénzt elsikkasztotta és eltűnt.

Megfagyott ember. Zentáról jelenti tudósítónk, hogy az egész országban legutóbb uralkodott abnormális időjárás ottan emberáldozatot követelt. E hó 1-én történt ugyanis, hogy a város alatt levő szérüskertekben egy szalmakazal mellett az arra járkálók egy megfagyott ember holttestére bukkantak. Megállapították, hogy az illető Vints János szabadkai illetőségű munkás ember, ki valószínűleg részeg állapotban került a szalmakazal tövébe, hol aztán a dermesztő hidektől megfagyott.

Játék a dinamittal. Mohácson — mint onnan jelentik — nagy veszedelem érte a minap Dobnai Mihály kőbánya-kezelő tizesztendősi fiát. Dinamit patronra tett szert a fiu s apja távollétében játszani kezdett vele. A dinamit, amelyet kövel ütögetett, egyszerre felrobbant s rettenetesen összeroncsolta az arcát és kezét. Súlyos sérülésével beszállították a kórházba.

Kereskedelmi és iparbiróságok. A kereskedelmi miniszteriumban új törvényjavaslatot dolgoztak ki, amely a német Kaufmannsgerichtek mintájára, az érdek képviselői alapoló ipari és kereskedelmi biróságokat akarja meghonosítani. Ezek a biróságok, a teljes paritás alapján, egyrészt a munkaadókból, másrészt a munkásokból és kereskedelmi alkalmazottakból szervezve, döntenek el a munkaadó és alkalmazottak közötti vitás kérdéseket. A törvényjavaslat valószínűleg már a jövő hónapban ankét elé kerül.

Az utolsó községi árvatári adósság. Egyetlen község van még Bácskában, amely a régi időkben elkezdett árvapénzeket nem fizette be a megyei árvatárba. Ez a község Bácsordas, amelynek 92000 korona árvatári adóssága van. A község lakossága most azt kéri a megyétől, hogy 48000 koronával járuljon hozzá ennek az adósságnak a törlesztéséhez, hogy végre ők is megszabaduljanak ettől a régi bűnök okozta teher viselésétől. A megye méltányolta a község kérelmét és teljesíteni fogja azt.

Drágább a marhasó. A hivatalos lap f. hó 4-iki száma pénzügyminiszteri rendeletet közöl, amely szerint további intézkedésig a marhasó métermázsája 1'60 fillérrel megdrágult.

Tüdőbaj, köhögés, rekedtség, mellfájás, elnyálkásodás és étvágytalanság ellen megbecsülhetetlen szernek bizonyult a Halápi-féle hársfamézsörp, melynek kitűnő hatását számos előkelő orvos kipróbálta és egybehangzó véleménynyel elismerte.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Dr. SCHMIEDT G. főtörzsorvos és phisicus
híres

f ü l o l a j a

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülfolyást
fülzugást, sőt az idült nagyothallást.

Egyedül kapható:

Török József gyógyszerháza, Budapest,
Király-utca 12. sz.

Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

10-9

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyálkásodott, étvágytalan és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfamézsörp.

Sokszor az ártatlannak látszó gyöngye köhécseles előjele a veszes tüdőbajnak.

Senkise várja meg a baj beköszöntését, hanem fojtja el csirájában, akinél pedig már beállott, pusztítsa el a

Halápi-féle hársfamézsörp

által, mely biztos hatású mellfájás, köhögés, tüdőhurut, meghűlés stb betegségeknél. Minta üveg 3 korona, nagy üveg 5 korona.

KÉSZITI AZ

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, József-körut 64.

Főraktár: **Baján, Gyarmati**
Emil gyógyszerházában.

10-7

Zavarok az anyagcserénél ezerféle bajoknak lehetnek okai és csaknem megfoghatatlan, hogy milyen közönbösséggel veszi az ezen bajban szenvedők legnagyobb része ezt a bajt, holott ettől megszabadulni a legfontosabb az egészség megtartására. Egy pohár **RONITSCHI TEMPLOMFORRÁS** a napi bor mellé segít ezen a bajon, anélkül, hogy a megszokott életmódtól eltérni kellene s ép ezért minden más hasonló célú szerrel szemben előnyben részesítendő. Raktár: **Hoffmann József, Budapest, Báthory-utca 8.**

Két elegánsan butorozott utcai szoba

kiadó

Árpád-utca 27. szám alatt.

Kinek életbiztosítási ajánlata

vissza lett utasítva

forduljon bizalommal

Telkes Dezső főügynökhöz,
Budapest, I., Attila-utca 85.

Válaszbélyeg mellékelendő. Alügynökök
díjaztatnak. 4-4

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a követ-
kező legelőkelőbb kalap
gyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Henrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Árpád-utca 26. sz. alatt egy
intelligens fiatal ember

„teljes ellátást” nyerhet.

Hirdetések

— felvételnek e lap kiadóhivatalában. —

16531. szám.

kig. 1906.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál Szücs Ferencz városi tanácsnok elhalálozása folytán üresedésbe jött, évi 3000 korona fizetéssel javadalmazott tanácsnoki, s előléptetés folytán üresedésbe jövő egyéb állásokra pályázat nyitattik.

A pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. c. értelmében kellő minősítettségüket igazoló, okmányokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb **folyó évi október hó 29-ik napjáig** méltóságos dr. Ambrozovics Lajos főispán urhoz nyujtsák be.

Baja, 1906. évi szeptember hó 29-én tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedűs Aladár,
polgármester.

M. kir. államvasutak.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1906. évi október hó 1-étől.

Oda.					Szabadka—Baja.					Vissza.				
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.		213					Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
I—III	I—III	I—III	I—III		I—III	I—III	I—III	I—III		I—III	I—III	I—III	I—III	
10 10	7 00	7 15	155 32	ind.	Budapest k. p. u. (183)	—	—	—	—	1 00	6 55	10 00	5 45	
3 05	5 41	7 25	4 55	»	Belgrád (183)	—	—	—	—	10 54	7 17	10 38	12 12	
.	7 48	11 30	.	»	Szeged-Rókus (184)	—	—	—	—	.	2 52	7 53	9 40	
.	6 25	9 05	.	»	Dálja (184)	—	—	—	—	.	5 37	9 40	.	
4 50	10 35	1 42	7 05	ind.	Szabadka (183, 184, 186)	—	—	—	—	8 08	12 48	6 20	10 28	
5 03	10 48	1 55	7 17		Horvát tanyák 2. sz. őrház	—	—	—	—	7 56	12 36	6 08	10 14	
5 09	10 54	2 01	7 23		Kelebiai tanyák 3. sz. őrház	—	—	—	—	7 50	12 30	6 02	10 07	
5 16	11 01	2 08	7 30		Szabadkai tanyák 4. sz. őrház	—	—	—	—	7 43	12 23	5 55	10 00	
5 25	11 10	2 17	7 38		Csikéria	—	—	—	—	7 35	12 16	5 48	9 52	
5 33	11 19	2 25	7 46		Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház	—	—	—	—	7 26	12 08	5 40	9 40	
5 38	11 24	2 29	7 50		Bácsalmási szőlők	—	—	—	—	7 22	12 04	5 36	9 35	
5 48	11 34	2 39	7 59	érk.)	Bácsalmás (178)	—	—	—	—	7 13	11 55	5 27	9 22	
6 03	11 46	2 54	8 09	ind.)	Almás	—	—	—	—	7 03	11 45	5 17	9 12	
6 09	11 51	3 00	8 14		Bikity-Borsód	—	—	—	—	6 58	11 40	5 12	9 06	
6 33	12 15	3 26	8 42		Bajai szőlők 24. sz. őrház	—	—	—	—	6 33	11 15	4 47	8 38	
6 56	12 38	3 49	9 05	érk.	Baja (214)	—	—	—	—	6 06	10 51	4 23	8 05	
7 07	12 48	4 00	9 16		Zombor (214)	—	—	—	—	5 55	10 40	4 12	7 52	
9 41	3 23	.	.	érk.						.	6 45	12 57	4 05	

Oda.					Baja—Ujvidék.					Vissza.				
Vv.	Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	214					Szv.	Szv.	Vv.	Vv.	Vv.
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III
.	.	.	10 10	7 00	ind.	Bpest kpu. (183 213)	—	—	—	—	6 55	10 00	5 45	.
.	.	.	4 50	10 35	ind.	Szabadka (213)	—	—	—	—	12 48	6 20	10 28	.
.	4 00	.	7 22	1 15	ind.	Baja (213)	—	—	—	—	6 33	8 53	3 23	6 50
.	4 11	.	7 32	1 25		Baja-szállás város	—	—	—	—	6 24	8 46	3 15	6 42
.	4 25	.	7 45	1 38		Vaskút	—	—	—	—	6 07	8 31	2 59	6 26
.	4 51	.	8 10	2 01		Gara	—	—	—	—	5 43	8 10	2 37	6 00
.	5 06	.	8 25	2 15	érk.	Regőce (178)	—	—	—	—	5 25	7 55	2 17	5 35
.	5 09	.	8 26	2 16	ind.	Sztanisics	—	—	—	—	.	7 54	2 14	5 29
.	5 37	.	8 54	2 39		*Körtés 13. sz. őrház	—	—	—	—	.	7 38	1 57	5 12
.	5 47	.	9 04	2 48		Gádor	—	—	—	—	.	7 21	1 35	4 47
.	5 56	.	9 12	2 56		Magyarut 16. sz. őrház	—	—	—	—	.	7 14	1 28	4 40
.	6 08	.	9 24	3 07		Nenadics	—	—	—	—	.	7 01	1 14	4 22
.	6 15	.	9 31	3 14		Zombor (184)	—	—	—	—	.	6 55	1 08	4 16
.	6 25	.	9 41	3 23	érk.						.	6 45	12 57	4 05
.	.	10 10	.	7 15	ind.	Bpest kpu. (183 184.)	—	—	—	—	1 00	Szv.	.	5 45
.	.	5 00	.	2 02	»	Szabadka (184)	—	—	—	—	9 25	7 103	.	10 35
.	.	.	.	—	»	Dálja (184)	—	—	—	—	9 30	I—III	.	9 40
2 25	.	6 51	.	3 51	ind.	Zombor (184)	—	—	—	—	6 10	11 20	.	7 00
2 31	.	6 57	.	3 57		Zombor-vásártér	—	—	—	—	6 03	11 13	.	6 52
2 41	.	7 07	.	4 07		Fernbachszállás	—	—	—	—	5 54	11 04	.	6 41
2 50	.	7 16	.	4 16		Zsarkovác	—	—	—	—	5 46	10 56	.	6 32
3 06	.	7 30	.	4 30		Ó-Sztapár	—	—	—	—	5 32	10 42	.	6 15
3 35	.	7 49	.	4 49		Bresztovác	—	—	—	—	5 16	10 28	.	5 51
3 46	.	8 00	.	5 01		Rác-Militics 27. sz. őrház	—	—	—	—	5 08	10 10	.	5 31
4 05	.	8 10	.	5 12		Hódság	—	—	—	—	4 58	10 02	.	5 21
4 16	.	8 35	.	5 37		Paripás	—	—	—	—	4 25	9 45	.	4 43
5 00	.	8 49	.	5 51		Parrag	—	—	—	—	4 08	9 25	.	4 10
5 08	.	8 57	.	5 59		Pelvayszállás 35. sz. őrház	—	—	—	—	3 59	9 16	.	3 59
5 16	.	9 05	.	6 07	érk.)	Gajdobra (180)	—	—	—	—	3 50	9 09	.	3 50
5 40	.	9 16	.	6 09	ind.)						3 26	9 07	.	3 21
5 51	.	9 30	.	6 23		Bulkeszi	—	—	—	—	3 12	8 55	.	3 04
6 16	.	9 45	.	6 38		Petróc-Dunagálos	—	—	—	—	3 01	8 44	.	2 49
6 50	.	10 10	.	7 03		Futtak	—	—	—	—	2 32	8 16	.	2 10
7 00	.	10 19	.	7 11		Chotekpuszta 46. sz. őrház	—	—	—	—	2 21	8 04	.	1 45
7 13	.	10 31	.	7 25	érk.	Ujvidék (181. 181. 183.)	—	—	—	—	2 07	7 51	.	1 30
11 42	.	.	.	10 38	érk.	Belgrád (183)	—	—	—	—	.	5 41	.	7 25

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBBAN BEVÁLT

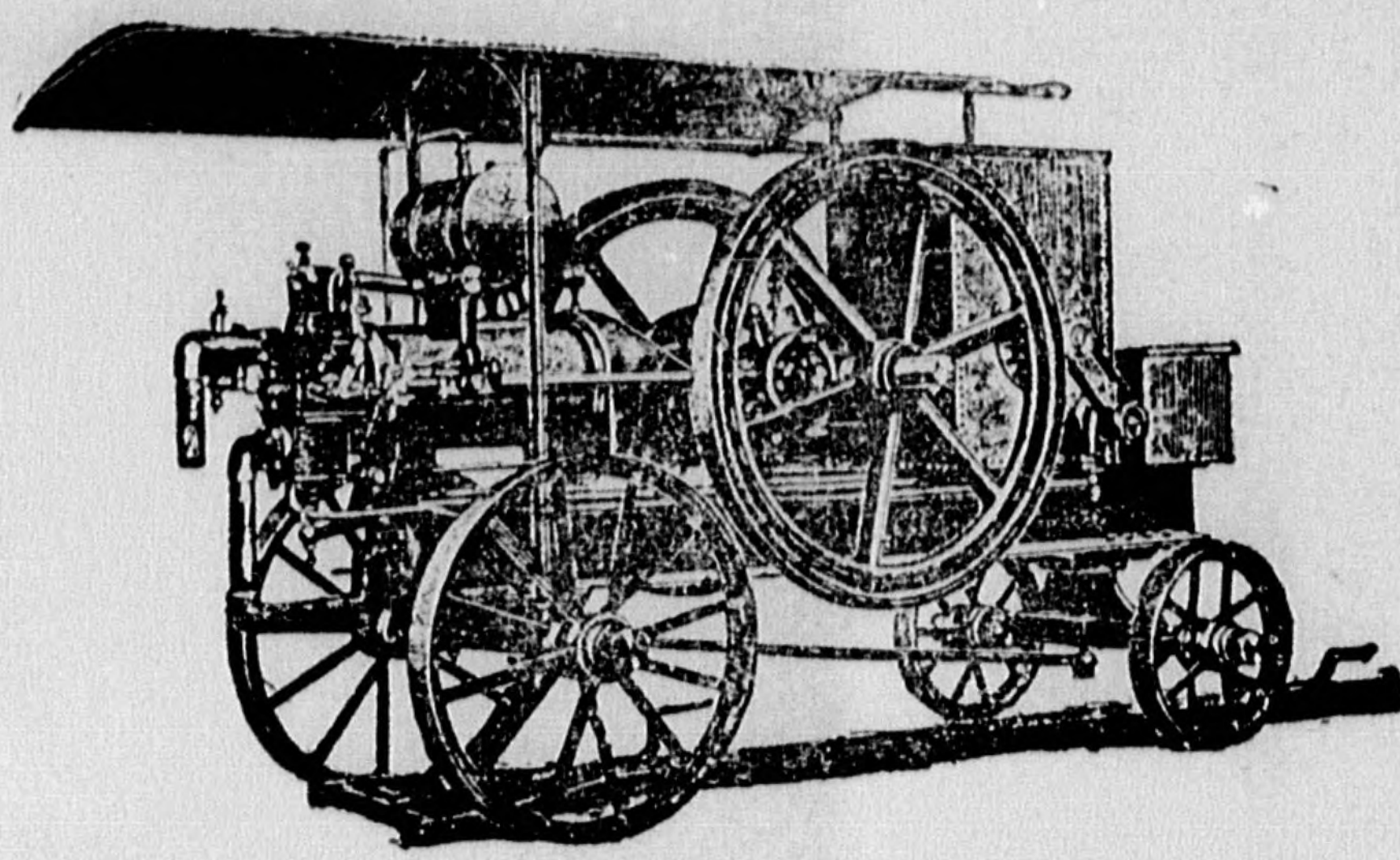
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

özv. Spitzer Simonné és Farsa.

Drótbetétes cementesövek.

Egyszerű
Diszes
Márvány mozaik
Terazzo
Beton
KeromitCement-
lapok.Burko-
lások.Virág vázák
Medencék
Váljuk
Jászolok
Talpkövek
LépcsőkKut-
Oszlop-
Kémény-
Tűzfal-
Határkövek
Műkövek

Fedőlapok.

Minden alakban és méretben, legjobb kivitelben, legolcsóbb árban.

Mit igyunk ?

Az elsőrendű természetes szénsavas
natrontartalmú ásványvizet, a mohai

AGNES-

forrást, mert föltétlenül tiszta **Kedvelt borviz!**
kellemes és olesó savanyúvíz;
dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fer-
tőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva
kitűnő szere legkülönbélebb gyomor-, légeső- és húgyszervi
betegségeknek.Vegyí vizsgálatok s ajánlatok az Ágnes-forrást az orvosok előtt nagyon kedvelt gyógyszeré tették s hamarosan óriási számban kerültek
ki orvosi bizonylatok: dr. Kétly, dr. Stamborszky, dr. Berger, dr. Naundorf, dr. Bocherdt, dr. Akantisz, dr. Blodig, dr. Fischer, dr. Mosetig,
dr. Rust, dr. Werner, dr. Gebhardt, dr. Balogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Seipiades, dr. Moravcsik, dr. Glaser, dr. Markosfalvi, stb.-ektől,
a kik az Ágnes-forrást a legmelegebben ajánlották: ideges gyomorbajoknál, chronikus gyomorhurutoknál, főleg karlsbadi kura után, csont-
lágylúsnál, angolkórnál, vese- és hólyagbetegségeknél, étvágytalanságnál, vérszegénységnek, mint óvszert fertőző betegségek ellen (typhus
cholera stb.) Háztartások számára másfélliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval
telített víznél, sőt a szódavíznél is olesóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb
vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható
minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Főraktár: DRESCHER GYULA** urnál Baján. 10-10

UJ!

UJ!

UJ!

Megnyilt! Rothschild Zsigmond

FÜSZER-, GSEMEGE-, LISZT- ÉS TERMÉNYKERESKEDÉSE BAJÁN

Fischer Lipót úr házában, Reich Bernát cég átellenében.

Jó áruk, mérsékelt árak.